

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 137/13
Люксембург, 22 октомври 2013 г.

Решение по съединени дела C-105/12, C-106/12 и C-107/12
Staat der Nederlanden/Essent NV, Essent Nederland BV, Eneco Holding
NV, Delta NV

**Въвеждането на ограничения на свободното движение на капитали по
отношение на предприятия, извършващи дейност на пазарите на
електроенергия и природен газ, може да бъде в съответствие с европейското
право**

*В разглеждания контекст целта за осигуряване на ненарушена конкуренция, за да се
защитят потребителите, и целта за осигуряване на сигурността на
енергоснабдяването представляват императивни съображения от общ интерес*

Съгласно Директивите от 2003 г. правото на Съюза, свързано с вътрешния пазар на електроенергия и природен газ, цели по-специално да се осигури открит и прозрачен пазар, недискриминационен и прозрачен достъп до мрежата на оператора на разпределителна мрежа, както и лоялна конкуренция¹.

По силата на наскоро прието в Кралство Нидерландия законодателство частен инвеститор не може да придобива или притежава акции или дялови участия в капитала на оператор на електроразпределителна или газоразпределителна мрежа на нидерландска територия („забрана за приватизация“). Освен това се забраняват връзките на собственост или контрол между, от една страна, дружества, които са част от група, включваща такъв оператор, и от друга страна, дружества, които са част от група, включваща предприятие, произвеждащо, доставящо или търгуващо с електроенергия или газ на нидерландска територия („забрана за групите от дружества“). Накрая националният закон забранява на такъв оператор и на групата, от която той е част, също така да извършват сделки или дейности, които биха могли да навредят на интересите, свързани с управлението на съответната мрежа.

При приемането на това законодателство Essent, Eneco и Delta са вертикално интегрирани предприятия, чиято дейност е както производството, доставката и/или търговията с електроенергия и/или газ на нидерландска територия, така и управлението и експлоатацията на електроразпределителни или газоразпределителни мрежи на същата територия.

След приемането на националното законодателство, въвеждащо забраната за приватизация, забраната за групите от дружества и забраната за извършване на дейности, които могат да навредят на управлението на мрежата, на 1 юли 2009 г. Essent NV е разделено на две отделни дружества, а именно, от една страна, Enexis Holding NV с предмет на дейност управление на мрежа за разпределение на газ и електроенергия на нидерландска територия, като всички негови акции са собственост на публични органи, и от друга страна, Essent NV с предмет на дейност производство, доставка и търговия с електроенергия и газ. Последното дружество е купено от дъщерно дружество на германската група RWE AG, специализирана в областта на енергетиката. Eneco Holding NV

¹ Директива 2003/54/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2003 година относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и отменяща Директива 96/92/ЕО (ОВ L 176, стр. 37; Специално издание на български език 2007 г., глава 12, том 2, стр. 61) и Директива 2003/55/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2003 година относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ и отменяне на Директива 98/30/ЕО (ОВ L 176, стр. 57; Специално издание на български език, 2007 г., глава 12, том 2, стр. 80).

и Delta NV не са разделяни, но определят дъщерните си дружества Stedin Netbeheer BV и Delta Netwerkbetrijf BV за оператори на разпределителните им мрежи.

В този контекст Essent, Eneco и Delta сезират националните юрисдикции, като твърдят, че това национално законодателство е несъвместимо със свободното движение на капитали. Hoge Raad der Nederlanden (Касационен съд, Кралство Нидерландия) последен разглежда спора и решава да отправи запитване до Съда по този въпрос.

Съдът най-напред констатира, че забраната за приватизация — която по-специално означава, че никой частен инвеститор не може да придобива акции или дялови участия в капитала на оператор на електроразпределителна или газоразпределителна мрежа, извършващ дейност на нидерландска територия — попада в обхвата на член 345 ДФЕС, който изразява принципа на неутралитет на договорите спрямо правния режим на собственост в държавите членки и съгласно който държавите членки по-специално правомерно могат да преследват целта за установяване или запазване на правен режим на публична собственост за някои предприятия.

Член 345 ДФЕС обаче не изключва прилагането на основните правила на Договора за функционирането на ЕС, по-специално тези за недопускане на дискриминация, за свобода на установяване и за свободно движение на капитали, по отношение на съществуващите в държавите членки правни режими на собственост.

Въпреки това съображенията, които са в основата на избора на режима на собственост, възприет от националното законодателство, са фактори, които могат да се вземат предвид като обстоятелства, годни да обосноват ограничения на свободното движение на капитали. Запитващата юрисдикция трябва да анализира това.

Що се отнася до забраната за групите от дружества и забраната за извършване на дейности, които могат да навредят на управлението на мрежата, Съдът констатира, че те също представляват ограничения на свободното движение на капитали, които трябва да бъдат обосновани. В това отношение Съдът отбелязва, че посочените във въпроса на запитващата юрисдикция цели за възпрепятстване на кръстосаните субсидии в широк смисъл, включително обмена на стратегическа информация, за осигуряване на прозрачност на пазарите на електроенергия и газ и за предотвратяване на нарушенията на конкуренцията са насочени към осигуряването на ненарушена конкуренция на пазарите на производство, доставка и търговия с електроенергия и газ. Целта за възпрепятстване на кръстосаните субсидии освен това е насочена към осигуряване на достатъчно инвестиции в електроразпределителните и газоразпределителните мрежи.

Съдът счита, че по този начин разглежданите национални мерки преследват императивни цели от общ интерес. Всъщност целта за осигуряване на ненарушена конкуренция се преследва и от Договора за функционирането на ЕС, за да се защитят в крайна сметка потребителите. Освен това съгласно постоянната практика на Съда защитата на потребителите е императивно съображение от общ интерес.

По-нататък, Съдът отбелязва, че целта за осигуряване на достатъчно инвестиции в електроразпределителните и газоразпределителните мрежи е насочена именно към гарантиране на сигурността на енергоснабдяването — цел, която Съдът също е признал за императивно съображение от общ интерес.

Накрая, забраната за групите от дружества и забраната за извършване на дейности, които могат да навредят на управлението на мрежата, са били въведени с нидерландския закон, който по-специално изменя приетите национални разпоредби с цел транспониране на Директивите от 2003 г. Макар посочените директиви да не налагат тези забрани, с въвеждането на разглежданите мерки Кралство Нидерландия е преследвало цели, съдържани в тези директиви.

Следователно посочените от запитващата юрисдикция цели, в качеството им на императивни съображения от общ интерес, по принцип могат да обосноват констатираните ограничения на основните свободи.

Съдът обаче напомня, че разглежданите ограничения трябва да съответстват на преследваните цели и да не надхвърлят необходимото за тяхното постигане, като това трябва да бъде проверено от запитващата юрисдикция.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда.

[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването.

За допълнителна информация се свържете с Илияна Пальова ☎ (+352) 4303 3708.

Кадри от обявяването на решението са достъпни на „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106